

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ І МЕТОДИК ЇХ НАВЧАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.2 ВСПП ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»
Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ І МЕТОДИК ЇХ НАВЧАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.2 ВСПП ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»
Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

УДК 811. 111(072)
81. 2 НІМ - 9

Теоретичні основи німецької мови: роб. навч. прог. [для студ. напряму підготовки: 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. А.В. Соломаха – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 19 с.]

Розробник:

Соломаха Анжеліка Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма обговорена на засіданні кафедри іноземних мов і методик їх навчання
Протокол від «01» вересня 2015 року № 1

Завідувач кафедри
іноземних мов і методик їх навчання

 О.В. Котенко

Заступник директора
з науково-методичної
та навчальної роботи

 М.А. Машовець

*Структура РНП тилова,
годины двірено*

©КУ імені Бориса Грінченка, 2015 рік
© Педагогічний інститут, 2015 рік

Зміст

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	6
III. Програма навчальної дисципліни.....	7
<i>Змістовий модуль I. Німецька мова: історія, фонетика та граматики.....</i>	<i>7</i>
<i>Змістовий модуль II. Німецька мова: лексикологія та стилістика.....</i>	<i>8</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни	9
V. Плани лекцій та практичних занять.....	10
VI. Завдання для самостійної роботи студента	14
VII. Карта самостійної роботи студента	14
VIII. Орієнтовний перелік питань до екзамену.....	15
IX. Система поточного та підсумкового контролю	16
X. Методи навчання.....	18
XI. Методи оцінювання навчальних досягнень студентів.....	18
XII. Методичне забезпечення курсу.....	18
XIII. Рекомендована література	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теоретичні основи німецької мови» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану напрямку підготовки 6.010102 «Початкова освіта» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр, відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теоретичні основи німецької мови», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Теоретичні основи німецької мови» є складовою частиною дисциплін лінгвістичного циклу. Їх вивчення передбачає розв'язання низки **завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації**, зокрема: опанування системою знань про характерні особливості німецької мови, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; професійно-педагогічну діяльність викладача початкової школи.

Мета курсу – ознайомити з основними лінгвістичними явищами і поняттями німецької мови, а також найбільш важливими подіями в історії Німеччини, що вплинули на еволюцію мови, особливості її лексики, фонетики, граматики, функціонально-комунікативну й експресивно-семантичну диференціацію складу сучасної німецької мови; забезпечити розуміння усвідомленого вивчення теоретичних основ як базису для оволодіння іншомовною діяльністю; формувати вміння аналізувати та інтерпретувати мовні явища, що, у свою чергу, сприятиме розвитку методичної компетенції студентів, їх наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Завдання курсу:

- Ознайомити студентів з історією виникнення сучасної німецької мови, теоретичною фонетикою, теоретичною граматикою, лексикологією, стилістикою німецької мови;
- Сформувати навичку аналізу лінгвістичними явищ і понять німецької мови;
- Розвинути вміння інтерпретувати та автентичні німецькомовні тексти;
- Удосконалити навички аналізу мовних одиниць різних рівнів;
- Поглибити вміння аналізувати мовний та мовленнєвий матеріал сучасної німецької мови та стилістично диференціювати його відповідно до мовленнєвих ситуацій.

Робоча навчальна програма містить: пояснювальну записку, опис предмета навчального курсу, мету та зміст програми, орієнтований тематичний план розподілу годин із курсу, критерії оцінювання в умовах кредитно-модульної системи, перелік рекомендованої літератури для вивчення дисципліни.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрям підготовки, ОКР	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3</p> <p>Змістових модулів: 2</p> <p>Загальна кількість годин: 108</p> <p>Кількість аудиторних годин на тиждень: 1</p>	<p>Галузь знань: 0101 «Педагогічна освіта»</p> <p>Напрямок підготовки: 6.010102 «Початкова освіта»</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»</p>	<p>Вибіркова</p> <p>Рік підготовки: 4</p> <p>Семестр: VII, VIII</p> <p>Аудиторні заняття: 28</p> <p>Лекції: 14</p> <p>Практичні заняття: 14</p> <p>Самостійна робота: 40</p> <p>Модульний контроль: 4</p> <p>Семестровий контроль: 36</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п.п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудит.	Лекцій	Практ.	Самост.	МКР	Семест Контр.
СЕМЕСТР VII								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ НМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА НМ								
1.	Тема 1. Початок історії Німеччини. Німеччина у середньовіччя. Формування нац. літ. мови. Сучасна НМ			2	2	5		
2.	Тема 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови німецької мови			2		5		
3.	Тема 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в НМ			2	2	5		
4.	Тема 4. Морфологія та синтаксис НМ. Частини мови: самостійні та службові. Типи речень. Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення			2	2	5		
Модульна контрольна робота 1							2	
Разом за семестр VII		36	14	8	6	20	2	
СЕМЕСТР VIII								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА НМ								
5.	Тема 5. Морфемна структура та етимологічні джерела слів в НМ			2	2	5		
6.	Тема 6. Словотвір в НМ. Семасіологія, фразеологія			2	2	5		
7.	Тема 7. Стилiстична диференціяція НМ. Явище виражальних засобів в НМ. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні			2	2	5		
8.	Тема 8. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на фонет. рівні. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях				2	5		
Модульна контрольна робота 2							2	
Семестровий контроль								36
Разом за семестр VIII		72	14	6	8	20	4	36
Разом за навчальним планом		108	28	14	14	40	4	36

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР VII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тема 1. Вступ. Початок історії Німеччини. Німеччина середньовіччя. Формування національної літературної мови (15-17ст.). Сучасна німецька мова (НМ)

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії НМ. Три основні періоди в історії НМ. Німеччина в період стародавньої історії.

Німеччина в період середньовіччя. Історичні передумови з 12-14 ст. Діалекти НМ періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники письменності. Зміни в алфавіті та письмі.

Історичні передумови з 15 ст. –17 ст. Умови для мовознавчої єдності. Формация національної літературної НМ. Розмовна літературна НМ. Географічна експансія НМ. Німецька мова сьогодні.

Тема 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови німецької мови.

Вживання мови в усній вербальній комунікації. Вимова як засіб усної форми мови. Звукова структура мови та її компонентів: система звуків, структура складу, наголос у слові, інтонація. Одиниці мови. Фонетика як наука та її галузі. Фонетика та фонологія. Теорії навчання вимови сьогодення.

Визначення слова «варіант». Основні варіанти вимови НМ. Соціальне надавання форми НМ. Норми вимови та її кодифікації. Словники вимови НМ. Варіації нормативної/ літературної НМ.

Тема 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в НМ

Аспекти звуків мови. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації. Класифікація голосних в НМ. Класифікація приголосних в НМ. Функціональний аспект звуків мови. Теорія фонем як основи фонології. Три аспекти і три функції фонем.

Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в НМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в НМ. Поділ слова на склади. Природа словесного наголосу. Типи наголосу в НМ. Тенденції словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в НМ. Загальні поняття просодії. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвищення (надання великого значення \ сили). Ритм.

Тема 4. Морфологія та синтаксис НМ. Частини мови: самостійні та службові. Типи речень. Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопірядне речення

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматики. Мова та мовлення. Морфологія та синтаксис. Частини мови. Іменник. Основні характеристики іменника. Граматичні категорії іменника в НМ: граматична категорія роду; граматична категорія відмінку; граматична категорія числа. Артикль. Дієслово. Основні характеристики дієслова. Граматичні категорії дієслова в НМ: граматична категорія часу; граматична категорія виду; граматична категорія стану; граматична категорія способу; граматична категорія особи та числа. Узгодження часів.

Основні характеристики синтаксису. Основні синтаксичні поняття. Синтаксичні відносини. Структура речення. Класифікація речень. Актуальне членування речення. Просте речення як монопредикативна одиниця. Складова структура простого речення. Класифікація простих речень.

Складносурядне речення і типи сурядного зв'язку. Сполучники і прислівникові координатори. Позначений сурядний зв'язок і непозначений сурядний зв'язок. Підрядний зв'язок як діагностичний зразок для сурядного зв'язку. «Відкриті» і «закриті» конструкції. Складнопірядне речення як поліпредикативна конструкція. Актуальне членування в складнопірядному реченні. Типи складнопірядних речень.

СЕМЕСТР VIII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тема 5. Морфемна структура та етимологічні джерела слів в німецькій мові

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикології НМ. Морфеми: кореневі морфеми, афікси. Основи. Структурні типи німецького слова: прості слова, похідні слова. Складні слова, складні похідні слова. Запозичені слова. Інші різноманітні елементи в словнику НМ. Інтернаціональні слова. Архаїзми. Неологізми.

Тема 6. Словотвір в НМ. Семасіологія, фразеологія

Словотвір. Основні поняття. Шляхи утворення слів: афіксація, складання слів, редуплікація, фразові дієслова, конверсія, субстантивація, фразові іменники, скорочення: контрактура, аббревіатура, реверсія, зміна наголосу у слові, чергування звуків (градація), звуки наслідування (ономотопія), лексикалізація множини іменників. Лексичне значення та семантична структура слова в НМ. Зміна значення. Трансференція назви. Семантичні групи слів. Семантичні відношення в парадигматичі. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи. Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації. Семантичні відношення в фразеології.

Тема 7. Стилїстична диференціація НМ. Явище виражальних засобів в НМ. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на морфологічному рівні

Словниковий склад НМ. Нейтральний, літературний та розмовний словники НМ. Спеціальний літературний словник НМ: терміни, професіоналізми, поетичні та епістолярні слова, архаїчні слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземні слова, неологізми. Спеціальний розмовний словник НМ: слова скорочення, слова-злиття, складні слова, жаргонізми, діалектизми, сленг, вульгарні слова, ідіоми.

Морфологічна стилїстика. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на морфологічному рівні: перестановка, субстантивація, незвичне використання артиклів, транспозиція дієслів, транспозиція прикметників, транспозиція займенників.

Тема 8. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на фонетичному рівні. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях

Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях. Фонетичні виражальні засоби та стилїстичні прийоми: віршування, рима, ритм, манера виконання, алітерація, асонанс, ономотопія, мелодія. Графічні виражальні засоби: пунктуація, текстова сегментація, параграф, частини, підрозділи, заголовки

Фігури заміщення: Фігури кількості: гіпербола, міосис, літота. Фігури якості: метонімія, синекдоха, перифраза, евфемізм, метафора, епітет, антономазія, персоніфікація, алегорія, іронія. Фігури комбінування: Фігури ідентичності: Сімілія (порівняння), синоніми. Фігури контрастування: оксюморон, парадокс, протиставлення. Фігури нерівності

Редукція моделі речення.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ»

Разом: 108 год., лекції – 14 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 36 год.

Семестр	Семестр VII				Семестр VIII			
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Історія НМ. Теоретична фонетика та грамати́ка НМ				Лексикологія та стилістика НМ			
Кільк. балів за модуль	82 бали				92 бали			
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	
Практичні	1		2	3	4	5	6	7
Теми лекційних і практичних занять	Поч. історії Німеччини. Німеччина середньовіччя. Формування нац. літ. мови. Сучасна НМ (1 б + 10 б)	Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови НМ	Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в НМ (1 б + 10 б)	Морфологія та синтаксис НМ. Частини мови: самостійні та службові. Просте речення. Класифікація простих речень. Складносу́рядне та складнопідрядне речення (1 б + 10 б)	Морфемна структура та етимологічні джерела слів в НМ (1 б + 10 б)	Словотвір в НМ. Семасіологія, фразеологія (1 б + 10 б)	Стилістична диференціація НМ. Явище виражальних засобів в НМ. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні (1 б + 10 б)	Виразальні засоби та стилістичні прийоми на фонет. рівні. Вираз. засоби та стилістичні прийоми на лексико-семант. та синтаксичному рівнях (1 б + 10 б)
СНМост. робота	5	5	5	5	5	5	5	5
Види пот. контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів				Модульна контрольна робота 2 25 балів			
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів). Максимальна кількість балів без екзамену – 174 бали, коефіцієнт розрахунку $K = 2,9$							

V. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

СЕМЕСТР VII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Лекція 1. Початок історії Німеччини. Німеччина середньовіччя. Формування національної літературної мови (15-17ст.). Сучасна німецька мова (НМ)

(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії німецької мови.
2. Три основні періоди в історії німецької мови.
3. Німеччина в період стародавньої історії.
4. Німеччина в період середньовіччя.
5. Історичні передумови з 12-14 ст. Діалекти німецької мови періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники писемності.
6. Розквіт літератури в 14 сторіччі.
7. Зміни в алфавіті та письмі.
8. Історичні передумови з 15 ст. – 17 ст. Умови для мовознавчої єдності.
9. Формация національної літературної німецької мови.
10. Розмовна літературна німецька мова
11. Німецька мова сьогодні.

Практичне заняття 1

(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії німецької мови.
2. Три основні періоди в історії німецької мови.
3. Німеччина в період стародавньої історії.
4. Німеччина в період середньовіччя.
5. Історичні передумови з 12-14 ст. Діалекти німецької мови періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники писемності.
6. Розквіт літератури в 14 сторіччі.
7. Зміни в алфавіті та письмі.
8. Історичні передумови з 15 ст. – 17 ст. Умови для мовознавчої єдності.
9. Формация національної літературної німецької мови.
10. Розмовна літературна німецька мова.
11. Німецька мова сьогодні.

Література: [3; 8; 10]

Лекція 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови німецької мови

(2 год.)

1. Вживання мови в усній вербальній комунікації.
2. Вимова як засіб усної форми мови.
3. Звукова структура мови та її компонентів (система звуків, структура складу, наголос у слові, інтонація).
4. Одиниці мови.
5. Фонетика як наука та її галузі. Фонетика та фонологія.
6. Теорії навчання вимови сьогодення.
7. Визначення слова «варіант». Основні варіанти вимови німецької мови.
8. Соціальне надавання форми німецької мови.
9. Норми вимови та її кодифікації.
10. Варіації нормативної/ літературної німецької мови.

Література [1; 3; 12]

Лекція 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в НМ (2 год.)

1. Аспекти звуків мови.
2. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації.
3. Класифікація голосних в німецькій мові.
4. Класифікація приголосних в німецькій мові.
5. Функціональний аспект звуків мови.
6. Теорія фонем як основи фонології.
7. Три аспекти і три функції фонем.
8. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.
9. Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в НМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в НМ. Поділ слова на склади.
10. Природа словесного наголосу. Типи наголосу в НМ. Тенденції словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в НМ. Варіації наголосу у слові.
11. Просодія. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвишшя (надання великого значення\ сили). Ритм.

Практичне заняття 2 (2 год.)

1. Аспекти звуків мови.
 2. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації.
 3. Класифікація голосних в німецькій мові.
 4. Класифікація приголосних в німецькій мові.
 5. Функціональний аспект звуків мови.
 6. Теорія фонем як основи фонології.
 7. Три аспекти і три функції фонем.
 8. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.
 9. Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в НМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в НМ. Поділ слова на склади.
 10. Природа словесного наголосу. Типи наголосу в НМ. Тенденції словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в НМ. Варіації наголосу у слові.
 11. Просодія. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвишшя (надання великого значення\ сили). Ритм.
- Література [1; 3; 12]**

Лекція 4. Морфологія та синтаксис НМ. Частини мови: самостійні та службові. Типи речень. Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопірядне речення. (2 год.)

1. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматика.
2. Мова та мовлення.
3. Морфологія та синтаксис.
4. Частини мови: самостійні та службові.
5. Типи речень.
6. Просте речення. Класифікація простих речень.
7. Складносурядне та складнопірядне речення.

Практичне заняття 3 (2 год.)

1. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматика.
2. Мова та мовлення.
3. Морфологія та синтаксис.

4. Частини мови: самостійні та службові.
5. Типи речень.
6. Просте речення. Класифікація простих речень.
7. Складносурядне та складнопідрядне речення.

Література: [3; 5; 6]

СЕМЕСТР VIII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Лекція 5. Морфемна структура та етимологічні джерела слів в німецькій мові

(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикології німецької мови.
2. Морфеми: кореневі морфеми, афікси, основи.
3. Структурні типи німецького слова: прості слова, похідні слова. Складні слова, складні похідні слова.
4. Запозичення.

Практичне заняття 4

(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикології німецької мови.
2. Морфеми: кореневі морфеми, афікси, основи.
3. Структурні типи німецького слова: прості слова, похідні слова. Складні слова, складні похідні слова.
4. Запозичення.

Література: [2; 3; 7]

Лекція 6. Словотвір в НМ. Семасіологія, фразеологія

(2 год.)

1. Словотвір. Основні поняття.
2. Шляхи утворення слів (афіксація, складання слів, редуплікація, фразові дієслова, конверсія, субстантивація, фразові іменники, скорочення: контрактура, аббревіатура, реверсія, зміна наголосу у слові, чергування звуків (градація), звуки наслідування (ономотопія), лексикалізація множини іменників).
3. Зміна значення (Трансференція назви. Семантичні групи слів.)
4. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи.
5. Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації.
6. Семантичні відношення в фразеології.

Практичне заняття 5

(2 год.)

1. Словотвір. Основні поняття.
2. Шляхи утворення слів (афіксація, складання слів, редуплікація, фразові дієслова, конверсія, субстантивація, фразові іменники, скорочення: контрактура, аббревіатура, реверсія, зміна наголосу у слові, чергування звуків (градація), звуки наслідування (ономотопія), лексикалізація множини іменників).
3. Зміна значення (Трансференція назви. Семантичні групи слів.)
4. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи.
5. Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації.
6. Семантичні відношення в фразеології.

Література: [2; 3; 7]

Лекція 7. Стилiстична диференцiацiя НМ. Явище виражальних засобiв в НМ. Виражальнi засоби та стилiстичнi прийоми на морфологiчному рiвнi
(2 год.)

1. Стилiстика НМ як наука.
2. Словниковий склад НМ. Нейтральний, лiтературний та розмовний словники НМ.
3. Спецiальний лiтературний словник НМ: термiни, професiоналiзми, поетичнi та епiстолярнi слова, архаїчнi слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземнi слова, неологiзми.
4. Спецiальний розмовний словник НМ: слова скорочення, слова-злиття, складнi слова, слова гiбриди жаргонiзми, дiалектизми, сленг, вульгарнi слова, iдiоми.
5. Фонетичнi та графiчнi виражальнi засоби.
6. Стилiстичнi прийоми (вiршування, рима, ритм, манера виконання, алiтерацiя та асонанс, ономотопiя, мелодiя, пунктуацiя, текстова сегментацiя, параграф, частини та пiдроздiли, заголовки).

Практичне заняття 6
(2 год.)

1. Стилiстика НМ як наука.
2. Словниковий склад НМ. Нейтральний, лiтературний та розмовний словники НМ.
3. Спецiальний лiтературний словник НМ: термiни, професiоналiзми, поетичнi та епiстолярнi слова, архаїчнi слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземнi слова, неологiзми.
4. Спецiальний розмовний словник НМ: слова скорочення, слова-злиття, складнi слова, слова гiбриди жаргонiзми, дiалектизми, сленг, вульгарнi слова, iдiоми.
5. Фонетичнi та графiчнi виражальнi засоби.
6. Стилiстичнi прийоми (вiршування, рима, ритм, манера виконання, алiтерацiя та асонанс, ономотопiя, мелодiя, пунктуацiя, текстова сегментацiя, параграф, частини та пiдроздiли, заголовки).

Лiтература: [3; 4; 11]

Практичне заняття 7. Виражальнi засоби та стилiстичнi прийоми на фонетичному рiвнi.
Виражальнi засоби та стилiстичнi прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рiвнях
(2 год.)

1. Фонетичнi та графiчнi виражальнi засоби та стилiстичнi прийоми.
2. Вiршування. Рима, ритм. Манера виконання. Алiтерацiя. Асонанс. Ономотопiя. Мелодiя. Пунктуацiя. Текстова сегментацiя. Параграф. Частини та пiдроздiли. Заголовок.
3. Фiгури заміщення. Фiгури кiлькостi: гiпербола, мiосис, лiтота. Фiгури якостi: метонiмiя, синекдоха, перифраза, евфемiзм, метафора, епiтет, антономазiя, персонiфiкацiя, алегорiя, iронiя.
4. Фiгури комбiнування. Фiгури iдентичностi: Сiмiлiя (порiвняння), синонiми. Фiгури контрастування: оксюморон, парадокс, протиставлення. Фiгури нерiвностi: клiмакс, антиклiмакс, зевгма, каламбур (гра слiв, гра за вимовою).
5. Редукцiя моделi речення: елiпсис, називнi речення, переривання (апосiопесiя), асиндетон, роздроблення. Розширення моделi речення: повтор, перелiк, тавтологiя, полiсиндетон, паралельнi конструкцiї.
6. Змiна порядку слiв: iнверсiя, вiдокремлення членiв речення. Перенесення значення речення: риторичне запитання та iншi варiанти.

Лiтература: [3; 4; 11]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СЕМЕСТР VII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ НМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА НМ (20 год.)

1. Основні періоди в історії формування НМ та культури. Історичні передумови формування нац. літературної мови (5 год.)
2. Аспекти звуків мови, звуки мови як артикуляційні одиниці і проблему їх класифікації. Класифікація голосних та приголосних в НМ (5 год.)
3. Типи складів, основні правила утворення складу та поділ слова на склади. Природа, типи, функції словесного наголосу та інтонації в НМ (5 год.)
4. Морфологія та синтаксис, частини мови. Прості, складносурядні та складнопідрядні речення (5 год.)

СЕМЕСТР VIII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА НМ (20 год.)

1. Особливості структури слова в НМ. Етимологічні особливості словника НМ (5 год.)
2. Шляхи утворення слів в НМ. Фразеологічні одиниці (5 год.)
3. Засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні. Зразки стилів мови (5 год.)
4. Фонетичні виражальні засоби та стилістичні прийоми. Зразки фігур контрастування: оксюморон, парадокс, протиставлення (5 год.)

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академ. контроль	Бали	Термін вик-ння
СЕМЕСТР VII			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ НМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА НМ			
1. Основні періоди в історії формування НМ та культури. Історичні передумови формування нац. літературної мови (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
2. Аспекти звуків мови. Класифікація голосних та приголосних в НМ (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
3. Типи складів. Природа, типи, функції словесного наголосу та інтонації в НМ (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
4. Морфологія та синтаксис, частини мови. Прості, складносурядні та складнопідрядні речення (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
Разом за семестр VII: 20 год.	Разом за семестр VII: 20 балів		
СЕМЕСТР VIII			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА НМ			
1. Особливості структури слова в НМ. Етимологічні особливості словника НМ (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
2. Шляхи утворення слів в НМ. Фразеологічні одиниці (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
3. Засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні. Зразки стилів мови (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
4. Фонетичні виражальні засоби та стилістичні прийоми. Зразки фігур контрастування (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
Разом за семестр VIII: 20 год.	Разом за семестр VIII: 20 балів		
Разом за навчальним планом: 40 год.	Разом: 40 балів		

VIII. ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Allgemeincharakteristik der Wortklasse ADJEKTIV. Das Problem der Abgrenzung des Adjektivs und des Adverbs.
2. Allgemeine Charakteristik der Wortart VERB. Seine morphologische Klassifikation und semantisch-strukturelle Klassen.
3. Allgemeine Charakteristik der Wortklasse SUBSTANTIV. Semantisch-strukturelle Klassen der Substantive.
4. Ausgewählte Typen der thematischen Progression im Text.
5. Das Gesetz der Umklammerung. Tendenzen zur Auflockerung des deutschen Satzbaus.
6. Das Partizip I: lexikale Basis, grammatische Charakteristik und syntaktische Funktionen.
7. Das Partizip II: lexikale Basis, grammatische Charakteristik und syntaktische Funktionen.
8. Das Problem der Genera verbi. Die Interpretation des Unterschieds zwischen Aktiv und Passiv.
9. Das Problem der Gliederung des Wortbestandes in grammatische Wortklassen.
10. Der Begriff des einfachen Satzes: seine Grundformen und Ausgestaltungsmittel.
Strukturtypen von einfachen Sätzen nach O. I. Moskalskaja.
11. Der Begriff des komplexen Satzes, seine Arten. Unterschiede im Aufbau.
12. Der Gegenstand der Morphologie und ihre Zweige: Morphematik und Wortartenlehre.
Morphologische Einheiten: Morphem, Morph, Wortform, Allomorph.
13. Der Gegenstand der theoretischen Grammatik. Vieldeutigkeit des Terminus „Grammatik“.
14. Der Satz in der traditionellen Syntax. Logische, psychologische und kommunikative Satztheorien.
15. Die grammatische Kategorie des Modus. Kategoriale Bedeutung, Struktur und Kennzeichnungsmittel.
16. Die grammatische Kategorie des Tempus. Kategoriale Bedeutung, Struktur und Kennzeichnungsmittel.
17. Die grammatische substantivische Kategorie des Numerus: ihre Funktionen und Kennzeichnungsmittel.
18. Die grammatische verbale Kategorie des Numerus, ihr Zusammenwirken mit der Kategorie der Person. Kategoriale Bedeutung, Struktur und Kennzeichnungsmittel dieser Kategorie.
19. Die Hypotaxe im komplexen Satz.
20. Die inhaltliche, kommunikative und strukturelle Ganzheit des Textes.
21. Die Kategorie der Bestimmtheit und Unbestimmtheit.
22. Die Kategorie des Kasus und des grammatischen Geschlechts: ihre Strukturen und Kennzeichnungsmittel.
23. Die Parataxe. Arten der Beziehungen zwischen den parataktisch verbundenen Satzteilen.
24. Die wichtigsten Textkategorien: Kohäsion und Kohärenz.

25. Grammatische (morphologische) Kategorien. Das morphologische Paradigma.
26. Infinitive im Deutschen: ihre lexikale Basis, grammatische Charakteristik und syntaktische Funktionen.
27. Isotopie im Text.
28. Kennzeichen und Ausgestaltungsmittel des Textes.
29. Klassifikation der Gliedsätze nach verschiedenen Kriterien.
30. Prinzipien der Klassifikation der Morpheme.
31. Prinzipien der Klassifikation des Wortbestandes in grammatische Wortklassen.
32. Satzkategorien und ihre kurze Charakteristik.
33. Semantische Klassen der Adjektive und ihre grammatischen Kategorien.
34. Strukturell, semantisch und kommunikativ motivierte Stellung der Satzglieder.
35. Syntaktische Beziehungen: Koordination und Subordination. Die Unterarten der Subordination.
36. Syntaktische Einheiten: Satz, Wort, Wortgruppe.
37. Syntaktisch-semantische Klassifikation der Gliedsätze.
38. Syntax, ihr Gegenstand und Aufgaben.
39. Text als Objekt der Grammatik. Verschiedene Auffassungen des Textbegriffes.
40. Wortgruppen. Arten der Wortgruppen je nach dem Charakter der syntaktischen Verbindung zwischen den Gliedern der Wortgruppe.
41. Lexikologie als Wissenschaft und Lehrfach.
42. Sprachgeschichte als Wissenschaft und Lehrfach
43. Periodisierung der deutschen Sprachgeschichte. Vorgeschichte der deutschen Sprache. Lautverschiebung
44. Stilistik. Funktionaler Stil und die Stilzüge. Stil des Alltagsverkehrs. Stil des öffentlichen Verkehrs.
45. Die Grammatik und ihr Gegenstand. Morphologie und Syntax
46. Die Wortarten. Die Begriffswörter. Die Hilfsörter
47. Die grammatische Bedeutung, grammatische Form und grammatische Kategorie
48. Phonetik vs. Phonologie. Anatomische und physiologische Grundlagen der Sprache
49. Der morphologische Formenbestand des Wortes
50. Das Wort im Sprachsystem

IX. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Теоретичні основи німецької мови» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Розрахунок рейтингових балів

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування практичних занять	1	7	7
3	Робота на практичному занятті	10	7	70
4	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	8	40

7	Модульна контрольна робота	25	2	50
Екзамен (40 балів). Максимальна кількість балів без екзамену – 174 бали, коефіцієнт розрахунку $K = 2,9$				

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки національній шкалі оцінок

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка	
	За національною системою	За системою університету
A	5 (відмінно)	54 – 60
B	4 (добре)	50 – 53
C		45 – 49
D	3 (задовільно)	40 – 44
E		36 – 39
FX	2 (незадовільно) (з можливістю повторного складання)	21 – 35
F	(з обов'язковим повторним курсом)	1 – 20

Відповідність екзаменаційної рейтингової оцінки національній шкалі оцінок

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка	
	За національною системою	За системою університету
A	5 (відмінно)	36 – 40
B	4 (добре)	33 – 35
C		30 – 32
D	3 (задовільно)	27 – 29
E		24 – 26
FX	2 (незадовільно) (з можливістю повторного складання)	14 – 23
F	(з обов'язковим повторним курсом)	1 – 13

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка	
		За національною системою	За системою КУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	90 – 100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	82 – 89
C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю значних помилок		75 – 81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	69 – 74
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язків повторний курс		1 – 34

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка «відмінно» виставляється за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Оцінка «добре» виставляється за вияв студентом повних, систематичних знань з дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури; здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але студент допускає несуттєвих помилок при викладанні матеріалу.

Оцінка «задовільно» виставляється за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною та додатковою літературою, передбаченою програмою; студент допускає суттєвих помилок при викладанні матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється за викладення студентом матеріалу, що складає менше 50% необхідного обсягу; незнання основного активного словника і граматичних правил: невміння передати навчальну інформацію засобами іноземної мови адекватно, неспроможність дати відповіді на запитання викладача. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

X. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: *методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, виступ з доповіддю на задану тему, екзамен; *методи письмового контролю*: модульні контрольні роботи, проекти, есе; *методи взаємоконтролю та самоконтролю* (уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз).

XI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі навчання застосовуються такі методи: практичні заняття; поточні консультації; самостійна робота студентів.

XII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма з дисципліни «Теоретичні основи німецької мови»;
- підручники та посібники з навчання теоретичним основам німецької мови;
- збірка тестових завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- програмно-методичні розробки для інтерактивної дошки SMART.

ХІІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бах А. История немецкого языка: Пер. с нем. — М., 1956.
2. Белозьорова Ю.С. Теоретична граматика німецької мови: Навчально-методичний посібник / Белозьорова Ю.С., Герасімова Г.Л., Приходько А.М. — Запоріжжя : ЗНУ, 2007. — 74 с.
3. Брандес М.Н. Практикум по стилистике нем.яз. - М.: Высшая школа, 1990. — 142 с. (на нем.яз.).
4. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови: лекції та семінари. — Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. — 416с.
5. Левицький В.В. Історія німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. — Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. — 216 с.
6. Москальская О. И. История немецкого языка (на нем. языке). — М.; Л., 1965.
7. Никитина Р.С. Задания к практическим и семинарским занятиям по стилистике нем.яз. — Донецк: ДонГУ, 1985. — 20 с.
8. Ризель Э.Г., Шендельс Е.И. Стилистика немецкого языка. Учебник для институтов и факультетов иностранных языков. (на нем. яз.). — М.: Высшая школа, 1975. - 316 с.
9. Риттер Е. Н. Практические занятия по истории немецкого языка (на нем. языке). — Л., 1963.
10. Стеріополо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. — Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. — 320 с.
11. Тимченко Є. П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. — Вінниця.: «Нова книга», 2006. — 239с. (на нім. мові).

Додаткова:

12. Paul H. Deutsche Grammatik : [in 5 Bd.] / Paul H. — Halle/Saale : Max Niemeyer, 1957.
Bd. 1. — 1957. - 378 S.;
Bd. 2. — 1957. - 344 S.;
Bd. 3. — 1957. — 456 S.;
Bd. 4. — 1957. — 425 S.;
Bd. 5. — 1957. — 142 S.